

Adam a Ježíš (Ř 5)

Základní verš

„Když jsme tedy ospravedlněni z víry, máme pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista, neboť skrze něho jsme vírou získali přístup k této milosti. V ní stojíme a chlubíme se nadějí, že dosáhneme slávy Boží.“ (Ř 5,1.2)

V předchozích kapitolách Pavel jasně vyjádřil, že Bůh nás může zachránit jen na základě víry v Ježíše Krista. Jeho spravedlnost je totiž to jediné, co nás před Bohem může ospravedlnit. Tuto pravdu považuje Pavel za zcela základní a postupně k ní přidává podrobnosti. Ukazuje, proč musí být spasení z víry, a ne ze skutků. Jako příklad uvádí „spravedlivého“ Abrahama. V další části textu Pavel toto téma rozvíjí, nabízí pohled ze širší perspektivy a vysvětluje příčiny hříchu, utrpení a smrti. Zdůrazňuje Kristovu oběť jako řešení problému hříchu a vysvětluje podstatu toho, co pro nás Ježíš vlastně podstoupil.

V důsledku pádu jednoho člověka, Adama, se celé lidstvo dostalo do stavu odsouzení, odcizení a smrti. Díky vítězství jednoho muže, Ježíše, získal svět nové postavení před Bohem a úžasnou nabídku odpuštění hříchů.

Pavel dává do protikladu Adama a Ježíše. Ukazuje, že Kristus přišel, aby odčinil Adamovo provinění. Pavel zdůrazňuje, že Kristus nabídl záchranu všem hříšníkům, kteří mu uvěří. Základem toho všeho je Kristova zástupná smrt na kříži. Právě Ježíšova krev dává možnost záchranu každého člověka – žida i pohana. Ospravedlnění je pro všechny, kteří Ježíše přijmou.

Stojí za to důkladně si toto téma prostudovat, protože právě oběť je podstatou křesťanské naděje.

Budování společenství

- ▶ *Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?*
- ▶ *Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.*

Ospravedlnění z víry (Ř 5,1-5)

¹*Když jsme tedy ospravedlnění z víry, máme pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista,*
²*neboť skrze něho jsme vírou získali přístup k této milosti. V ní stojíme a chlubíme se nadějí, že dosáhneme slávy Boží.* ³*A nejen to: chlubíme se i utrpením, vždyť víme, že z utrpení roste vytrvalost,* ⁴*z vytrvalosti osvědčenost a z osvědčenosti naděje.* ⁵*A naděje neklame, neboť Boží láska je vylita do našich srdcí skrze Ducha svatého, který nám byl dán. (Ř 5,1-5)*

Osobní studium

O ospravedlnění se zde v řečtině mluví jako o dokončeném díle. Byli jsme prohlášeni za spravedlivé – ne díky našim skutkům, ale proto, že jsme přijali Pána Ježíše. Byl nám připočten Ježíšův dokonalý život na této zemi.

Zároveň byly na něj vloženy všechny naše hříchy. On za ně dostal trest, abychom jej nemuseli nést my. Víte o lepší zprávě pro hříšníky? Druhý a třetí verš hovoří o tom, že i přes utrpení si jako ospravedlnění hříšníci můžeme zachovat jistotu v Kristu. Máme se čím „chlubit“. V této jistotě je totiž i utrpení pro Krista určitou předností a ctí. (Viz také 1Pt 4,13.) Všimněme si zajímavé posloupnosti, o které čteme ve verších 3–5:

1. *Wytrvalost.* Mluví se zde o neochvějně vytrvalosti, která se i v nesnázích a v utrpení drží víry a neztrácí ze zřetele naději v Kristu.
2. *Osvědčenost (zralost).* Řecké slovo *dokimé* odkazuje na charakter, který si člověk může vybudovat, jestliže obstojí v těžkých zkouškách.
3. *Naděje.* Vytrvalost a osvědčenost vedou přirozeně k naději, která je založena na zaslíbení o spasení v Ježíši. Naše naděje vychází z toho, že se vírou držíme Ježíše.

Aplikace

Na čem ti v tvém životě nejvíc záleží? Je uskutečnění této touhy reálné? V čem spočívá její hodnota? Stojí za to se jí skutečně držet? Jak může být tato naděje naplněna v Ježíši?

Když jsme ještě byli hříšníci (Ř 5,6–11)

⁶Když jsme ještě byli bezmocní, v čas, který Bůh určil, zemřel Kristus za bezbožné. ⁷Sotva kdo je hotov podstoupit smrt za spravedlivého člověka, i když za takového by se snad někdo odvážil nasadit život. ⁸Bůh však prokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus za nás zemřel, když jsme ještě byli hříšníci. ⁹Tím spíše nyní, když jsme byli ospravedlněni prolitím jeho krve, budeme skrze něho zachráněni od Božího hněvu. ¹⁰Jestliže jsme my, Boží nepřátelé, byli s Bohem smířeni smrtí jeho Syna, tím spíše nás smířené zachrání jeho život. ¹¹A nejen to: chlubíme se dokonce Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista, který nás s ním smířil. (Ř 5,6–11)

Osobní studium

Co se na základě těchto veršů můžeš dozvědět o Božím charakteru (o jeho povaze)? Jaká naděje pro nás vyplývá z těchto textů?

Když Adam s Evou přestoupili jasné Boží požadavky, Bůh udělal první krok ke vzájemnému smíření. Bible nám představuje úžasný obraz Boha. Hned od začátku to byl On, kdo přišel s iniciativou záchrany. Od událostí v Eden se na Božím přístupu k člověku nic nezměnilo. Stále znovu vyzývá lidi, aby na jeho iniciativu odpověděli. „Když se však naplnil stanovený čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného z ženy...“ (Ga 4,4).

Přečti si text Ř 5,9. Jak rozumíš myšlenku, že prostřednictvím Ježíše budeme zachráněni před Božím hněvem? Co to znamená? Jak bys to vysvětlil vlastními slovy?

Kdysi dávno byla krev na veřejích (zárubních) dveří Izraelců v Egyptě znamením, které zaručovalo ochranu prvorozených před Božím soudem. Dnes je krev Ježíše Krista zárukou toho, že ospravedlnění hříšníci obstojí v den „Božího hněvu“, který vyvrcholí v závěru lidských dějin definitivním zničením a odstraněním hříchu.

Některým lidem dělá problém představa Boha, který se zlobí. Jenže právě tento hněv je důkazem Boží lásky. Jak by se milující Bůh neměl zlobit, když vidí, jak hřích ničí život jeho milovaných dětí? Jak by k tomu mohl být lhostejný?

Mnozí komentátoři v souvislosti s veršem Ř 5,10 říkají, že zde jde o Kristův dokonalý pozemský život, který je přičítán každému kajícímu hříšníkovi. To je samozřejmě pravda. Pavel zde však dále zdůrazňuje, že spasení máme v ukřižovaném Kristu právě proto, že vstal a žije! (Viz Žd 7,25.) Jsme zachráněni, protože Kristus žije. Pokud by zůstal v hrobě, naše naděje by zahynula spolu s ním. V Ř 5,11 Pavel mluví o radosti, kterou můžeme mít díky tomu, co pro nás Ježíš vykonal.

Aplikace

Bůh byl ochoten udělat první krok i pro tvou záchranu – a to přesto, že sis to ničím nezasloužil. Jak to na tebe působí? Jak bys ty mohl udělat první krok ke smíření s někým, kdo ti ublížil? V čem je tvůj pokus o smíření s druhými podobný tomu, co pro tebe udělal Bůh?

Hřích způsobil smrt (Ř 5,12)

Skrze jednoho člověka totiž vešel do světa hřích a skrze hřích smrt; a tak smrt zasáhla všechny, protože všichni zhřešili. (Ř 5,12)

Osobní studium

Smrt je největší nepřítel člověka. Bůh stvořil lidské bytosti, aby s ním žily navěky. Lidé nechtějí umírat. Výjimkou jsou ti, kteří touží po smrti, protože trpí. Smrt je pro naši přirozenost něco zcela cizího. Původně jsme totiž byli stvořeni tak, abychom žili a nikdy nepoznali smrt.

Shrň hlavní myšlenku úvodního verše vlastními slovy. Co tato myšlenka vysvětluje? Jaký to má vliv na tvůj život?

V souvislosti s veršem Ř 5,12 se v dějinách objevilo množství různých výkladů. Nejčastěji se diskuze zabývají otázkou: „Jakým způsobem ovlivnil Adamův hřích jeho potomky? Nesou s Adamem jeho vinu, nebo se provinili vlastním hříchem?“ Lidé v tomto verši často hledají odpověď. Vše ale nasvědčuje tomu, že Pavel zde tento problém neřeší. Pravděpodobně má na mysli něco jiného. Opět zdůrazňuje to, co řekl již dříve – „všichni zhřešili“ (Ř 3,23). Musíme si tento smutný fakt uvědomit, ale zároveň vnímat potřebu pomoci. Pavel se snaží čtenářům ukázat, jaký strašný a odporný je hřích a jaké důsledky s sebou přinesl. Potom upozorňuje na dobrou zprávu – Bůh nám v Ježíši Kristu nabízí řešení této zoufalé situace.

Pavel v Ř 5,12 hovoří o Adamově hříchu, který způsobil příchod smrti na tuto zem. Existuje však řešení – život v Kristu. Jednou z nejužasnejších součástí evangelia je zpráva, že smrt byla poražena. Ježíš prošel branou hrobu a roztrhl jeho pouta. Říká: „Byl jsem mrtev – a hle, živ jsem na věky věků. Mám klíče od smrti i hrobu“ (Zj 1,18). Díky tomu nás už nepřítel nemůže držet v moci smrti.

Aplikace

Kdy ses naposledy setkal s realitou smrti? Jak jsi tyto chvíle prožíval? Jaký význam má pro tebe v takových chvílích naděje? Komu můžeš v těchto dnech vyprávět o naději?

Od Adama k Mojžíšovi (Ř 5,13.14 a 5,20.21)

¹³Hřích byl ve světě už před zákonem, ač se hřích nezapočítává, pokud není zákon. ¹⁴Smrt však vládla od Adama až po Mojžíše i nad těmi, kdo hřešili jiným způsobem než Adam. On je protějšek toho, který měl přijít. (Ř 5,13.14)

²⁰K tomu navíc přistoupil zákon, aby se provinění rozmohlo. A kde se rozmohl hřích, tam se ještě mnohem více rozhojnila milost, ²¹aby tak jako vládl hřích a přinášel smrt, vládla ospravedlněním milost a přinášela věčný život skrze Ježíše Krista, našeho Pána. (Ř 5,20.21)

Osobní studium

Co měl Pavel na mysli, když napsal tato slova? Zdá se, že slovní spojení „před zákonem“ je paralelou spojení „od Adama po Mojžíše“. Pavel mluví o období od stvoření po oficiální vydání zákona a celého systému nařízení na Sínaji. Pavlův výraz „po Mojžíše“ by tak měl znamenat dobu předtím, než byly Boží požadavky vyjádřeny v detailní podobě jednotlivých zákonů a ustanovení daných židovskému národu. Hřích totiž existoval i předtím. Copak snad před Božím zjevením na Sínaji nebylo hříchem lhát, zabíjet, cizoložit nebo sloužit jiným bohům?

Lidé měli od počátku dějin k dispozici dostatečné Boží zjevení, aby mohli nést za své jednání a chování odpovědnost. Bůh nikdy nikoho netrestá nespravedlivě. Pavel připomíná, že i tehdy hřích přinášel lidem smrt. Přestože neměli k dispozici Desatero v takové formě, jak ho známe my dnes, přece mohli poznat, že hřeší. Vždyť „jeho věčnou moc a božství, které jsou neviditelné, lze totiž od stvoření světa vidět, když lidé přemýšlejí o jeho díle, takže nemají výmluvu“ (Ř 1,20).

Přečti si text Ř 5,20.21. Proč byl podle Pavla vydán zákon na Sínaji? A jaké důsledky to přineslo? Co říká vydání zákona o Bohu samotném?

Nařízení z hory Sínaj obsahovala i morální zákon, a to i přesto, že platil již dříve. Podle Bible to však bylo poprvé, co byl jasně zapsán a představen.

Když Izraelci začali porovnávat svůj život s požadavky zákona, zjistili, že je nedokážou plnit. Proto Pavel mluví o provinění, které se rozmohlo. Pochopili rozsah svého hříchu. Zároveň si však měli uvědomit obrovskou potřebu Spasitele, který je zachrání. Z toho vyplývá, že poselství Starého zákona nevede k legalizmu, ale k milosti.

Aplikace

Jakým způsobem odhalují zákony platné v naší zemi lidský pohled na dobro a zlo? Jaký je pohled věčného Božího zákona na dobro a zlo? V čem jsou si oba koncepty podobné, a v čem je naopak rozdíl? Co se z toho můžeš naučit o Božím a o lidském pohledu na spravedlnost?

Ježíš, druhý Adam (Ř 5,15–19)

¹⁵S milostí tomu však není tak jako s proviněním. Proviněním toho jediného, totiž Adama, mnozí propadli smrti; oč spíše zahrnula mnohé Boží milost, milost darovaná v jediném člověku, Ježíši Kristu. ¹⁶A s darem milosti tomu není jako s následky toho, že jeden zhřešil. Soud nad jedním proviněním vedl k odsouzení, kdežto milost po mnohých proviněních vede k ospravedlnění. ¹⁷Jestliže proviněním Adamovým smrt se zmocnila vlády skrze jednoho člověka, tím spíše ti, kteří přijímají hojnost milosti a darované spravedlnosti, budou vládnout v životě věčném skrze jednoho jediného, Ježíše Krista. ¹⁸A tak tedy: Jako jediné provinění přineslo odsouzení všem, tak i jediný čin spravedlnosti přinesl všem ospravedlnění a život. ¹⁹Jako se neposlušností jednoho člověka mnozí stali hříšníky, tak zase poslušností jednoho jediného mnozí se stanou spravedlivými. (Ř 5,15–19)

Osobní studium

Jako lidé jsme po Adamovi „zdedili“ rozsudek smrti. Na scéně se však objevil Ježíš, který kvůli nám a pro nás zvítězil tam, kde Adam neuspěl. Vykoupil tak Adamův hanebný pád, postavil se na naše místo a znovu nám umožnil přijít k Bohu.

„Druhý Adam měl svobodnou vůli. Za své jednání nesl plnou odpovědnost. Vzhledem k tomu, že byl ustavičně obklopen Istivými a svůdnými vlivy, udržet si bezhříšnost bylo pro něj mnohem těžší než pro prvního Adama. I mezi hříšníky však dokázal odolat každému pokušení a udržet si svou nevinu. Zůstal zcela bezhříšný.“ (6BC 1074)

Přečti si text Ř 5,15–19. Soustřed' se na kontrast mezi jednáním Adama a Krista. V čem spočívá hlavní rozdíl? Co se z toho můžeš dozvědět o nás lidech a co o Kristu?

Všimni si protikladných slov v těchto verších: smrt a život, neposlušnost a poslušnost, odsouzení a ospravedlnění, hřích a spravedlnost. Ježíš přišel, aby napravil to, co Adam pokazil.

Pavel v těchto verších znovu zdůrazňuje úžasnou myšlenku daru. Opět připomíná, že spasení si nezasloužíme – je to Boží dar. Od nás se čeká, že na tuto nabídku zareagujeme a vírou tento vzácný dar přijmeme.

Aplikace

Jaký nejvzácnější dar si v životě dostal? Proč byl pro tebe tak vzácný? Proč vnímáme jinak to, co si koupíme, a to, co dostaneme? Jak se ti v životě daří vnímat skutečnou hodnotu daru milosti, který ti Ježíš nabídl?

Podněty k zamyšlení

„Mnozí lidé nejsou schopni správně posoudit stav svého srdce. Neuvědomují si přirozenou zkaženost lidského srdce. Zahalují se proto do vlastní spravedlnosti a jsou spokojeni s tím, že se jim podařilo dosáhnout úrovně charakteru, jakou si jako lidé stanovili.“ (1SM 320)

„Je nezbytné, aby zaznívalo jasné poselství o tom, že Kristus je naší jedinou nadějí a spásou. Poselství o ospravedlnění z víry ... je pro mnohé jako voda pro žíznivého poutníka. Myšlenka, že Kristova spravedlnost nám není připočtena na základě jakýchkoli našich zásluh, ale jako Boží dar, je něco nesmírně úžasného.“ (1SM 360)

„Kdo je ten, který měl přijít (Ř 5,14)? V čem je Adam symbolem (nebo předobrazem) Krista? Tak jako se Adam stal příčinou smrti pro své potomky, ačkoli oni nejedli ze zakázaného ovoce, tak se Kristus stal Dárcem spravedlnosti těm, kteří jsou z něj, ačkoli oni žádnou vlastní spravedlnost nezískali. Kristus totiž prostřednictvím kříže zajistil spravedlnost pro všechny lidi. Stopou (obrazem) Adamova přestoupení v nás je skutečnost, že umíráme přesně tak, jako kdybychom zhrěšili stejným hříchem jako Adam. Stopou (obrazem) Krista v nás je skutečnost, že žijeme, jako kdybychom naplnili veškerou spravedlnost stejně jako Kristus.“ (LUTHER, Martin, *Commentary on Romans*, str. 96.97)

Otázky k rozhovoru

1. *Kdy byla vaše víra těžce zkoušena? Posílily ji problémy a obtíže, nebo naopak oslabily? Jak můžete pomoci těm, kteří možná právě teď prožívají těžké životní situace? Buďte konkrétní.*
2. *Přemýšlejte chvíli o realitě smrti a o tom, co nám smrt přináší. Není divu, že tváří v tvář smrti lidé ztrácejí smysl života. Jaké poselství naděje můžete jako křesťané nabídnout lidem, kteří takovou bolest prožívají? Co byste jim nabídli, kdybyste sami Ježíše neznali?*
3. *Jako jsme se všichni vinou Adama narodili poznamenáni hříchem, tak nám všem Ježíšova oběť nabízí život. Pokud je tak snadné být zachráněn, proč tolik lidí tuto nabídku nepřijímá? Jak můžete pomoci těm, kteří váhají tuto úžasnou Boží nabídku přijmout?*

Praktický závěr

- ▶ *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- ▶ *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- ▶ *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- ▶ *Modlete se i za lidi ve svém okolí (příatele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:
